

Temple d'Artèmis a Efès

Lo temple d'Artèmis a Efès èra una de las sèt maravilhas del mond. Èra un temple dedicat a la deessa Artèmis, deessa de la caça e de la puretat, deessa de la Luna e gemela d'Apollon, que foguèt acabat en 460 av. J.-C. a Efès, en Àsia menora, dins la Turquia d'ara. Aquel temple es ara redusit a qualques vestigis de colomnas.

Lo temple mesurava 115 mètres de long e 55 mètres de larg, construsit completament en marbre. I avián 127 colomnas ionicas de 18 mètres de naut caduna. I trobàvem d'òbras de totes los escalpraires famoses de l'epòca e mai de pinturas. D'unas colomnas èran cobèrtas d'aur e d'argent. Bravament d'escalpraduras representavan las Amazònas, pòble legendari de femnas guerrièras que fondèron la vila d'Efès.

Es Cresus, lo rei ric de Lidia (en francés, disèm encara « riche comme Crésus »), qu'ordenèt sa construccion en 550 ab. J.-C. S'acabèt mai de cent ans pus tard ! Lo temple venguèt lèu una granda atraccion toristica : los reis i anavan per lo visitar e ofrir de presents magnifics. La majestat de l'endrech ne faguèt rapidament un refugi e una retira (fr : asile).

En 356 av. J.-C., un piroman nomenat Herostratus volguèt obténer la glòria d'ausir son nom prononciat dins lo mond entièr : botèt lo fuòc al temple. L'òme foguèt tament aborrit per aquel acte qu'un castig bravament grèu menaçava qual prononciariá son nom ! Dison qu'es aquela nuèch del 21 de julhet que, par un azard extraordinari, nasquèt lo que deviá tornar construsir lo temple : Alexandre le Grand. En fach, foguèt reconstrusit sonque aprèp sa mòrt. Foguèt cremat tornamai, aqueste còp per una ataca dels Goths, en 262. Lo temple foguèt construsit tornamai mas finalament destrusit en 401 per Jean Chrysostome, que se serviguèt de las pèiras per d'autres edificis. Aquò foguèt la fin del temple qu'èra la quatrena maravilha del mond, que demòra uèi pas qu'una colomna reconstituïda.

Una colomna estropiada que servís de joc a un nis de cigonha, es tot çò que demòra del temple !

Modèl del temple d'Artèmis, al park Miniaturk, a Istanbul.